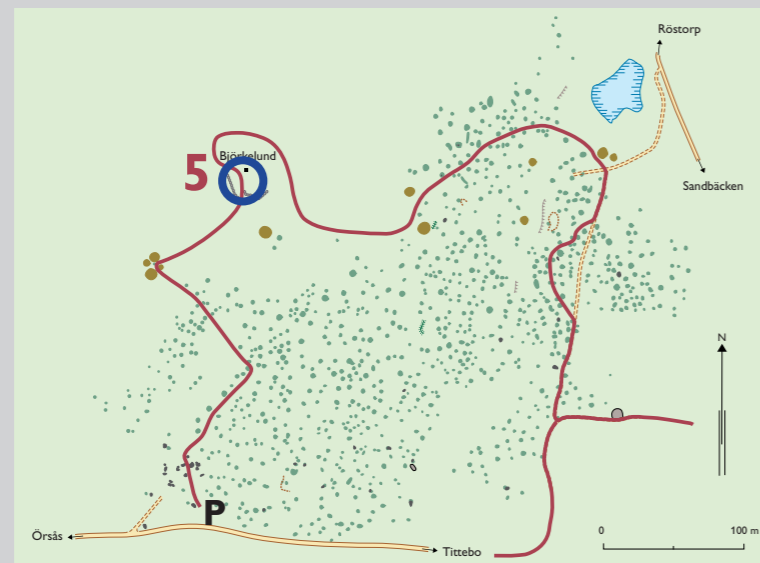

Torpet Björkelund

Vi står här på gränsen till det lilla torpet Björkelunds tidigare inägor.

Björkelund uppfördes enligt kyrkböckerna som en backstuga 1866 av förre soldaten Johan Tapper. Backstugor låg liksom torp på ofri grund, men till skillnad mot torparna hade backstugusittarna vanligen ingen jord att odla kring stugan, utan fick försörja sig genom hantverk (skoarbete, sömnad, vävning etc) eller tillfälliga arbeten.

Tapper bodde senare i en backstuga som hette Sandhem. Han har beskrivits som såväl lång och ståtlig som flink och rask. Sin bärning fick han bland annat genom underhåll från kommunen, men han sysslade även med ullkardning och jakt på hare och skogsfågel. På äldre dagar gjorde han sin egen likkista, som han släpade in i rummet när han kände sig dålig, och högg sin gravsten med initialerna J T. Stenen finns kvar vid hans grav på Örsås kyrkogård.

Björkelunds invånare efter Tapper var August Svensson och hans hustru Matilda Johansdotter, som bodde här mellan 1880 och 1887. Under deras första tid kallades Björkelund för torp i kyrkböckerna. Tydligt hade August fått lov av Rättaregårdens ägare att bryta upp några torpåkrar.

Björkelunds tredje familj blev även den sista. Johannes Andersson och Malena Johansdotter kom hit 1888. Johanna avled 1912. Fem år senare flyttade Johannes. Han var då över 90 år.

Johannes hörde litet dåligt, berättas det, och brukade tala högt för sig själv. En gång var han med och flottade virke i ån och han stod vid åkanten och petade ut timmer i vattnet. Då kom flottningschefen och hörde honom stå och prata för sig själv. Han stannade och fick höra Johannes: »Johannes Andersson det har varit en bra kär (karl). Han har gjort många goa affärer, men han har la gjort många dålia mä.»

Det stora torpbyggandet på utmarkerna satte igång på allvar i slutet av 1700-talet. Björkelund tillkom således ganska sent i detta sammanhang. Husen revs på 1920-talet. Idag återstår husgrunder, stenmurar, brunn och övergiven odlingsmark.

The ruin of Björkelund (established 1866) is what today remains of one of the small crofter's holdings in the Röstorp area. In the late 18th century, poor people without land were allowed to settle on the commons of the hamlet. A crofter usually lived in a tiny cottage, kept a few cattle and tilled some small arable fields.

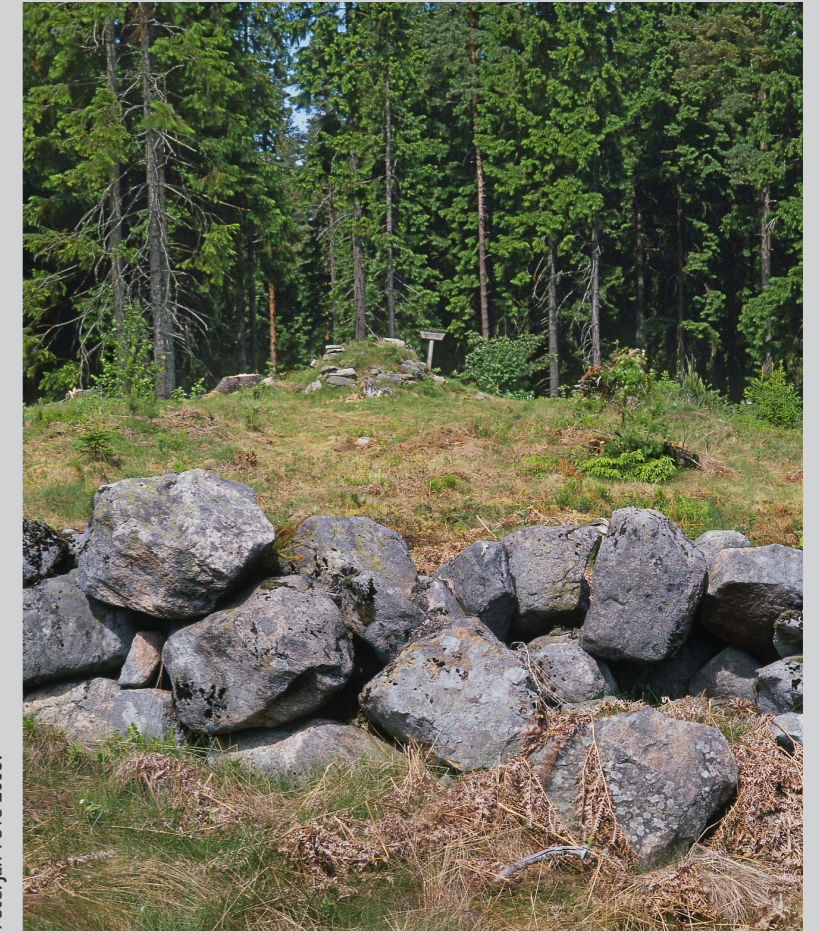

Foto: Jan Töve 2003.

Resterna efter torpet Björkelund och delar av dess övergivna inägor. *Remains of crofter's holding.*

Björkelund på 1890–1897 års ekonomiska karta.

Björkelunds Ruine ist was noch vorhanden ist von einer der ehemaligen kleinen Behausungen eines Kätners im Gebiet Röstorps. In der zweiten Hälfte des achtzehnten Jahrhunderts erlaubte man armen Menschen ohne eigenen Besitz sich auf dem Gemeindeanger des Dorfes anzusiedeln. Die Kätner wohnten meistens in sehr kleinen Katen, sie hielten Vieh und bearbeitete einige kleine Areale.